

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy České republiky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Č. J.	2024/68
DATUM ZPRACOVÁNÍ	27.6. 2024
KONTAKTNÍ OSOBA	JUDr. Jitka Hlaváčková
TELEFON	731 411 175
E-MAIL	jhlavackova@spcr.cz ;

Svaz průmyslu a dopravy České republiky (dále jen SP ČR) po projednání s členskou základnou k předloženému návrhu sděluje následující:

OBECNÁ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA

Domníváme se, že nový institut tzv. zpětného přezkumu fúzí (spojení soutěžitelů) povede k právní nejistotě účastníků spojení v případech, kdy dané spojení nepodléhá notifikační povinnosti, ale může být předmětem zpětného přezkumu. Strany takového spojení budou nuceny k analýze dopadů spojení na trh (ze soutěžně-právního hlediska) a budou tak, aniž by spojení podléhalo notifikaci, suplovat úlohu ÚOHS.

Právní nejistota stran může vést ke zbytečným návrhům na povolení spojení, podávaným čistě z preventivních důvodů. Bude-li přesto institut zpětného přezkumu zaveden, měla by být současně legislativně posílena k navýšení právní jistoty účastníků spojení a k eliminaci preventivních návrhů na povolení spojení (nepovinná) přednotifikační fáze kontaktů s ÚOHS u spojení, na které se vztahuje zpětný přezkum tak, aby operativně řešila i otázky týkající se možného narušení hospodářské soutěže.

Jak lze dovodit mj. z důvodové zprávy k předkládanému návrhu novely, je primárním účelem zařazení správního trestání FO do novely posílení účinnosti programu shovívavosti (leniency) ÚOHS, jehož využívání stagnuje, stejně jako v případě Evropské komise a řady dalších soutěžních

úřadů. FO vystavené hrozbě správního postihu v podobě zákazu činnosti a pokuty mají být novelou motivovány k častějšímu odhalování zakázaných protisoutěžních dohod výměnou za upuštění od správního postihu na základě leniency programu ÚOHS. Jak přitom vyplývá z dlouhodobé odborné diskuse za účasti EK a soutěžních úřadů EU, pravou příčinnou poklesu využívání leniency programů je implementace legislativy EU pro posílení vymáhání náhrady škody způsobené porušením soutěžního práva, která nechrání oznamovatele zakázaných dohod/žadatele o shovívavost před tímto vymáháním. Navrhujeme proto, obdobně jako např. německý soutěžní úřad, zaměřit se na řešení uvedené jasně identifikované skutečné příčiny zaostávání odhalování zakázaných dohod v rámci leniency programu (např. zřízením fondu pro náhradu škody zákazníkům žadatele o leniency z prostředků vybraných jako pokuta ve správním řízení), a neusilovat o řešení daného problému rozšiřováním odpovědnosti fyzických osob, která, nota bene, v ultimátní trestněprávní rovině nevedla ke kýženým výsledkům v uvedeném smyslu.

Proto navrhujeme novelizační body týkající se trestání správních přestupků fyzických osob vypustit.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

k části první - Změna zákona o ochraně hospodářské soutěže

1. k § 11 odst. 1 písm. f) - navrhujeme vypustit

Odůvodnění:

Navrhujeme navrhovanou skutkovou podstatu „dlouhodobého nabízení a prodeje zboží za nepřiměřeně vysoké ceny“. Považujeme to za nadbytečné z důvodů podrobně popsanych v samotné důvodové zprávě, konkrétně a ve stručnosti pro její faktickou postižitelnost již nyní dle generální klauzule §11 ZOHS, a fakticky téměř absentující rozhodovací praxi v této oblasti jak u soudů, tak EK a většiny soutěžních úřadů včetně ÚOHS, v souladu s dlouhodobým postojem těchto úřadů odmítajícím pozici cenového regulátora. Navrhovaná úprava může podporovat spekulativní a až šikanózní aplikaci práva při jen velmi omezené interpretativní judikatuře s relativně velmi obecnými kritérii, což je v ostrém kontrastu mj. s dosud specificky uvedenou možností postihu nepřiměřeně nízkých cen, který je podmíněn objektivním kritériem prodeje pod náklady dominantního soutěžitele.

Tato připomínka je zásadní.

2. k § 20 odst. 7 - navrhujeme vypustit

Odůvodnění

Navrhujeme do zákona nezařazovat doplnění hodnocení dopadů do výroční zprávy ÚOHS vzhledem k potenciálu pobízení k selektivním a spekulativním zásahům ÚOHS v „populárních“ odvětvích se zvýšenou publicitou (také v možné kombinaci s některými dalšími potenciálně

populárními návrhy, jako např. výslovné zařazení postihu nepřiměřeně vysokých cen), a odvracení pozornosti ÚOHS od odstraňování překážek procesu nenarušené soutěže, jehož ochrana je cílem soutěžního práva v souladu s rozhodovací praxí SDEU.

Tato připomínka je zásadní.

3. k § 20b - navrhuje vložit nový odstavec (2) tohoto znění (ostatní odstavce se přečíslují)

(2) Návrh opatření obecné povahy musí být zveřejněn nejméně po dobu 30 dnů a pokud Úřad určí, že se koná veřejné projednání tak dobu a místo konání veřejného projednání správní orgán oznámí na úřední desce nejméně 30 dnů předem. Tyto lhůty nelze zkrátit.

Odůvodnění:

Obecně je konzultace opatření obecné povahy (OOP) zakotvena v §172 Správního řádu, ale ta primárně nemíří na OOP takového (celotržního) rozsahu. Vydávání OOP jako hybridního správního aktu se širokým dopadem na subjekty na trhu by mělo být podrobeno transparentnímu projednání dotčenými subjekty a mělo by na něj být více času než 15 dnů do vyvěšení na úřední desce. Obdobné lhůty pro konzultaci jsou stanoveny např. pro vydávání regulačních opatření Českého telekomunikačního úřadu, která jsou ve svém typu a dopadu obdobná s navrhovanými OOP. Bez důkladné veřejné konzultace by Úřad nedostal zpětnou vazbu z trhu, kterou by mohl zapracovat a současně by byla snížena transparentnost, a tudíž i legitimita přijímaného OOP.

Tato připomínka je zásadní.

4. k § 20b původní odst. 2 nově 3 navrhuje upravit takto:

(3) Pokud podmínky podle odstavce 1 písm. a) nebo b) trvají, může Úřad opatření obecné povahy po nové veřejné konzultaci vydat opakovaně.

Odůvodnění:

Obrana proti zákonnosti opatření obecné povahy (OOP) je podle Soudního řádu správního přípustná pouze 1 rok po jeho vydání. Poté dotčené subjekty ztrácí právo na soudní přezkum. Pokud se během účinnosti OOP situace na trhu vyvine, ale ÚOHS bude OOP pouze prodlužovat, nebude možné žádným způsobem OOP přezkoumat (úvaha, která ÚOHS vede k prodloužení není sama o sobě přezkoumatelná). Při opakovaném prodlužování by tak mohlo dojít k neomezené účinnosti OOP bez možnosti domáhat se spravedlnosti v případě, že by se od svého původního účelu časem odchýlilo. Proto by ÚOHS měl, v případě, že situace vyžaduje další fungování OOP, projít znovu analytickou a konzultační fází a umožnit nový soudní přezkum.

Tato připomínka je zásadní.

5. k § 20b původní odst. 4 nově 5 návrhí navrhujeme upravit takto:

(4) Pro posouzení toho, zda na relevantním trhu dochází k podstatnému narušení hospodářské soutěže, provede Úřad analýzu daného relevantního trhu s odůvodněním, v čem shledává podstatné narušení hospodářské soutěže. V prováděné analýze bude Úřad zkoumat zejména zda,

- a) působí-li na relevantním trhu velmi omezený počet soutěžitelů, kteří disponují značnou tržní silou, zejména v porovnání s ostatními soutěžiteli na něm působícími,*
- b) existuje-li na relevantním trhu výrazný odstup mezi tržními podíly omezeného počtu soutěžitelů, kteří svými dodávkami zboží pokrývají většinu relevantního trhu a jejich konkurentů,*
- c) existují-li na relevantním trhu právní nebo jiné významné překážky vstupu dalších soutěžitelů,*
- d) existuje-li na relevantním trhu omezená možnost rozvoje soutěžitelů,*
- e) existuje-li na relevantním trhu omezená možnost přechodu k jiným dodavatelům nebo odběratelům,*
- f) existuje-li na relevantním trhu výrazná informační asymetrie mezi soutěžiteli, jejich dodavateli nebo odběrateli, anebo spotřebiteli,*
- g) jsou-li soutěžitelé působící na relevantním trhu, kteří disponují hospodářskou a finanční silou, vertikálně integrováni, nebo*
- h) může-li na relevantním trhu docházet ke koordinaci jednání soutěžitelů narušující hospodářskou soutěž bez potřeby uzavření zakázané dohody.*

Odůvodnění:

Odstavec 4 uvádí demonstrativní výčet, kdy zejména dochází k podstatnému narušení. K podstatnému narušení hospodářské soutěže tak dochází například tehdy, když je na trhu velmi omezený počet soutěžitelů, kteří disponují značnou tržní silou nebo existuje-li velmi omezený počet soutěžitelů, kteří disponují značnou tržní silou. Toto je nepřípustné zjednodušení, úřad by měl skutečně důkladně analyzovat, zda skutečně dochází k podstatnému porušení hospodářské soutěže a výčet by měl sloužit spíš jako indicie/faktor pro posuzování. Současný návrh je formulován tak, že zcela stačí prokázání takových situací, bez skutečného zkoumání, zda je soutěž podstatně narušena – konstituuje tudíž určitou fikci porušení. Námi navržená formulace povede úřad k tomu, aby trh skutečně zkoumal a ukládal opatření až v případě skutečného narušení.

Tato připomínka je zásadní.

6. k § 20d - navrhujeme upravit text takto:

§ 20d

*Úřad není oprávněn vydat opatření obecné povahy podle § 20b odst. 1, jde-li o relevantní trhy vymezené dle §2 odst. 2, nad nimiž má Český telekomunikační úřad, Energetický regulační úřad nebo Česká národní banka **pravomoc vykonávat dohled.***

Odůvodnění:

Zákon o elektronických komunikacích definuje Relevantní trhy ve svém §52 odlišně od ZOHS (tak, že to jsou pouze trhy stanovené zvláštním opatřením obecné povahy, nebo vymezené Českým telekomunikačním úřadem). Původní znění §20d by pak dávalo interpretační prostor, zda Úřad může vydat OOP pro trhy, které nejsou zrovna vymezené/stanovené jako relevantní trhy elektronických komunikací – kupříkladu proto, že jejich vymezení vetovala Evropská Komise. Navrhujeme proto formulaci, která postaví na jisto, že vyjmuté z pravomocí Úřadu jsou i potenciální, aktuálně nevymezené/nestanovené trhy elektronických komunikací, respektive trhy vydefinované podle ZOHS nad kterými vykonává koncepčně dohled jeden z vyjmenovaných úřadů.

Tato připomínka je zásadní.

7. Navrhujeme doplnit nový § 20e tohoto znění:

§ 20e

Zmeškání lhůty pro podání návrhu na zrušení tohoto opatření obecné povahy nebo jeho částí dle soudního řádu správního, posuzuje příslušný soud, ve vazbě na navazující správní rozhodnutí, opatření nebo jiný úkon nahrazující rozhodnutí, pokud navrhovatel tvrdí, že byl tímto navazujícím správním rozhodnutím, opatřením nebo jiným úkonem nahrazující rozhodnutí na svých právech zkrácen, promine. Pokud je podle zákona navrhovatel současně oprávněn ve věci, ve které bylo opatřením obecné povahy užito, podat ve správním soudnictví žalobu nebo jiný návrh musí podat návrh na zrušení opatření obecné povahy společně s takovým návrhem.

Odůvodnění:

Zásah ve formě opatření k nápravě situace na trhu má být na základě opatření obecné povahy (OOP), které po sektorovém šetření stanoví relevantní trh k uplatnění opatření. Takové OOP v tuto chvíli napadnout správní žalobou nelze, nebude zde veřejný subjektivní zájem a dotčené právo. Tímto aktem se neukládají přímo povinnosti konkrétním subjektům, to až konkrétní opatření. Napadnout OOP lze až prostřednictvím vydaného konkrétního opatření. Pro napadení OOP tímto způsobem je ovšem v soudním řádu správním ustanovena jednorozhodná lhůta, kterou nelze odpustit ani v návaznosti na konkrétní rozhodnutí na OOP navázané. Pokud by Úřad první rok nevydal žádné konkrétní opatření (nebo vůči konkrétnímu subjektu), tak by OOP bylo obecně (nebo později dotčeným subjektem) nepřezkoumatelné což by se rovnalo odepření spravedlnosti. Navrhujeme proto aby lhůta, která limituje podání návrhu na zrušení OOP, se pro případy, kdy bude vydáno navazující rozhodnutí dotýkající se práv subjektu, pro tento dotčený subjekt neaplikovala.

Tato připomínka je zásadní.